

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2025/39

Karar Sayısı : 2025/35

Karar Tarihi : 11/2/2025

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: İstanbul 13. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle değiştirilen ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır." bölümünün Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: İdari para cezasının iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN VE İLGİLİ GÖRÜLEN KANUN HÜKÜMLERİ

A. İptali İstenen Kanun Hükmü

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı ek 1. maddesi şöyledir:

"Parasal sınırların artırılması:

Ek Madde 1 – (Ek: 5/4/1990-3622/26 md.; Değişik : 8/6/2000-4577/9 md.) (Değişik:28/7/2024-7524/54 md.)

1. Bu Kanunda öngörülen parasal sınırlar; her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların bin Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

2. 17 nci madde uyarınca duruşma yapılmasının zorunlu olduğu davaların belirlenmesinde davanın açıldığı; 45 inci ve 46 ncı maddeler uyarınca istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır. Ancak nihai karar tarihinden sonra parasal sınırlarda meydana gelen artış, bölge idare mahkemesinin kaldırma veya Danıştayın bozma kararı üzerine yeniden bakılan davalarda uygulanmaz."

B. İlgili Görülen Kanun Hükümleri

Kanun'un;

1. 45. maddesi şöyledir:

"İstinaf:

Madde 45 – (Değişik: 18/6/2014-6545/19 md.)

1. İdare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda farklı bir kanun yolu öngörülmüş olsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. (Değişik cümle:28/7/2024-7524/52 md.) Ancak, konusu otuz bir bin Türk lirasını geçmeyen; vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında idare ve vergi mahkemelerince verilen kararlar kesin olup, bunlara karşı istinaf yoluna başvurulamaz.

2. İstinaf, temyizin şekil ve usullerine tabidir. İstinaf başvurusuna konu olacak kararlara karşı yapılan kanun yolu başvurularında dilekçelerdeki hitap ve istekle bağlı kalınmaksızın dosyalar bölge idare mahkemesine gönderilir. (Ek cümle:28/7/2024-7524/52 md.) Bölge idare mahkemesinin 48 inci maddenin yedinci fıkrası uyarınca verdiği kararlara karşı tebliğ tarihini izleyen günden itibaren yedi gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

3. Bölge idare mahkemesi, yaptığı inceleme sonunda ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulursa istinaf başvurusunun reddine karar verir. Karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise gerekli düzeltmeyi yaparak aynı kararı verir.

4. Bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulmadığı takdirde istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verir. Bu hâlde bölge idare mahkemesi için esası hakkında yeniden bir karar verir. İnceleme sırasında ihtiyaç duyulması hâlinde kararı veren mahkeme veya başka bir yer idare ya da vergi mahkemesi istinabe olunabilir. İstinabe olunan mahkeme gerekli işlemleri öncelikle ve ivedilikle yerine getirir.

5. Bölge idare mahkemesi, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan istinaf başvurusunu haklı bulduğu, davaya görevsiz veya yetkisiz mahkeme yahut reddedilmiş veya yasaklanmış hâkim tarafından bakılmış olması hâllerinde, istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vererek dosyayı ilgili mahkemeye gönderir. Bölge idare mahkemesinin bu fıkra uyarınca verilen kararları kesindir.

6. Bölge idare mahkemelerinin 46 ncı maddeye göre temyize açık olmayan kararları kesindir. (Ek cümle: 20/7/2017-7035/6 md.) Bu kararlar, dosyayla birlikte kararı veren ilk derece mahkemesine gönderilir ve bu mahkemelerce yedi gün içinde tebliğ çıkarılır.

7. İstinaf başvurusuna konu edilen kararı veren ya da karara katılan hâkim, aynı davanın istinaf yoluyla bölge idare mahkemesince incelenmesinde bulunamaz.

8. İvedi yargılama usulüne tabi olan davalarda istinaf yoluna başvurulamaz.”

2. 46. maddesi şöyledir:

“Temyiz:

Madde 46 – (Değişik: 18/6/2014-6545/20 md.)

Danıştay dava dairelerinin nihai kararları ile bölge idare mahkemelerinin aşağıda sayılan davalar hakkında verdikleri kararlar, başka kanunlarda aksine hüküm bulursa dahi Danıştayda, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde temyiz edilebilir:

a) Düzenleyici işlemlere karşı açılan iptal davaları.

b) (İptal bent: Anayasa Mahkemesinin 26/7/2023 tarihli ve E.:2023/36 K.:2023/142 sayılı Kararı ile) (Yeniden Düzenleme:28/7/2024-7524/53 md.) Konusu dokuz yüz yirmi bin Türk lirasını aşan; vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan davalar.

c) (Ek:28/7/2024-7524/53 md.) Konusu iki yüz yetmiş bin Türk lirasını aşır dokuz yüz yirmi bin Türk lirasını aşmayan; vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan ve istinaf kanun yolu incelemesinde kaldırma kararı üzerine yeniden karar verilen davalar.

d) Belli bir meslekten, kamu görevinden veya öğrencilik statüsünden çıkarılma sonucunu doğuran işlemlere karşı açılan iptal davaları.

e) Belli bir ticari faaliyetin icrasını süresiz veya otuz gün yahut daha uzun süreyle engelleyen işlemlere karşı açılan iptal davaları.

f) Müsterek kararnameyle yapılan atama, naklen atama ve görevden alma işlemleri ile daire başkanı ve daha üst düzey kamu görevlilerinin atama, naklen atama ve görevden alma işlemleri hakkında açılan iptal davaları.

g) İmar planları, parselasyon işlemlerinden kaynaklanan davalar.

h) Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunca itiraz üzerine verilen kararlar ile 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun uygulanmasından doğan davalar.

ı) Maden, taşocakları, orman, jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ile ilgili mevzuatın uygulanmasına ilişkin işlemlere karşı açılan davalar.

i) Ülke çapında uygulanan öğrenim ya da bir meslek veya sanatın icrası veyahut kamu hizmetine giriş amacıyla yapılan sınavlar hakkında açılan davalar.

j) Liman, kruvaziyer limanı, yat limanı, marina, iskele, rıhtım, akaryakıt ve sıvılaştırılmış petrol gazı boru hattı gibi kıyı tesislerine işletme izni verilmesine ilişkin mevzuatın uygulanmasından doğan davalar.

k) 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanunun uygulanmasından ve 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanunun uygulanmasından doğan davalar.

l) 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun uygulanmasından doğan davalar.

m) 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun uygulanmasından doğan davalar.

n) Düzenleyici ve denetleyici kurullar tarafından görevli oldukları piyasa veya sektörle ilgili olarak alınan kararlara karşı açılan davalar.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katımlarıyla 11/2/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle sınırlama sorunu görülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

3. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme 2577 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin “...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır.” bölümünün iptalini talep etmiştir. İtiraz konusu kural istinaf veya temyiz kanun yoluna başvuru açısından ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihte geçerli parasal tutarların dikkate alınacağını öngörmektedir.

4. Kuralda yer alan “...tarihteki parasal sınır esas alınır.” ibaresi istinaf ve temyiz kanun yoluna başvuruya ilişkin parasal sınırların yanı sıra duruşma yapılmasının zorunlu olduğu hâllerle ilgili parasal sınırın belirlenmesi bakımından da geçerli, ortak kural niteliğindedir. Dolayısıyla bakılmakta olan davanın konusu gözetildiğinde kuralın esasına ilişkin incelemenin “...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği...” ibaresi ile sınırlı olarak yapılması gerekir.

5. Açıklanan nedenlerle 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle değiştirilen ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin “...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır.” bölümünün esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin anılan bölümde yer alan “...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği...” ibaresi ile sınırlı olarak yapılmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

6. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Murat ÖZDEN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, iptali istenen ve ilgili görülen kanun hükümleri, dayananlar ve ilgili

görülen Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşünüldü:

A. Anlam ve Kapsam

7. 2577 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasında konusu otuz bir bin Türk lirasını geçmeyen vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemlere karşı açılan iptal davaları hakkında idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu ve bunlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

8. İstinaf mercii tarafından verilen kararlardan temyiz incelemesine tabi olanlar ise söz konusu Kanun'un 46. maddesinde sayma yoluyla belirlenmiş olup anılan maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde, konusu dokuz yüz yirmi bin Türk lirasını aşan vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan davalarda verilen bölge idaresi mahkemesi kararlarına karşı temyiz kanun yoluna başvurulabileceği belirtilmiştir; (c) bendinde de konusu iki yüz yetmiş bin Türk lirasını aşan dokuz yüz yirmi bin Türk lirasını aşmayan vergi davaları, tam yargı davaları ve idari işlemler hakkında açılan ve istinaf kanun yolu incelemesinde kaldırma kararı üzerine yeniden karar verilen davalara karşı da temyiz kanun yoluna başvurulabileceği ifade edilmiştir.

9. Kanun'un ek 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında bu Kanun'da öngörülen parasal sınırların her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298. maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılmak suretiyle uygulanacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda Kanun'un 45. ve 46. maddelerinde belirtilen parasal sınırlar her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranına göre güncellenmektedir.

10. Ek 1. maddenin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde ise 45. ve 46. maddeler uyarınca istinaf ve temyiz kanun yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ilk derece mahkemesince veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihteki parasal sınırın esas alınacağı hüküm altına alınmıştır. İtiraz konusu kural anılan cümlede yer alan “...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği...” ibaresidir. Kural gereğince konusu, ilk derece mahkemesince ve bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihte geçerli olan parasal sınırın altında kalan davalarda istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

B. İtirazın Gerekçesi

11. Başvuru kararında özetle; davayı açarken ya da davayı ıslah ederken davacının sonraki yıllarda belirlenecek yeniden değerlendirme oranını bilmesinin ve bu kapsamda kararın verildiği tarihteki parasal sınırı öngörmesinin mümkün olmadığı, dava tarihi veya ıslah tarihi itibarıyla istinafa veya temyize tabi olan bir davada verilen karara karşı -özellikle enflasyon oranının yüksek olduğu dönemlerde- yargılama sürecinin uzaması durumunda istinafa veya temyize başvurulamayabileceği, aynı tarihte açılan ve benzer nitelikli davaların kural nedeniyle farklı aşamalarda kesinleşebileceği, bu durumun belirlilik ve hukuki öngörülebilirlik ile adil yargılanma ilkelerini ihlal ettiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

12. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 13. maddesi yönünden de incelenmiştir.

13. Anayasa Mahkemesi 4/12/2024 tarihli ve E.2023/182, K.2024/203 sayılı kararıyla dava konusunun değer ve miktar itibarıyla hükmün verildiği tarihte geçerli olan parasal tutarların altında kalması hâlinde 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan ve ilk derece mahkemesi veya bölge adliye mahkemesi kararına karşı istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulamayacağını öngören "...341 inci, 362 nci..." ibaresini iptal etmiştir.

14. Söz konusu kararda anılan ibare, 6100 sayılı Kanun'un 341. ve 362. maddelerinde belirtilen ve ek 1. maddenin (1) numaralı fıkrası gereğince her yıl, önceki yıla ilişkin yeniden değerlendirme oranına göre güncellenen parasal tutarın altında kalan davalarda verilen kararlara karşı istinaf ve temyiz yollarına başvurulamayacağını öngörmesi nedeniyle hükmün denetlenmesini talep hakkı kapsamında incelenmiştir (AYM, E.2023/182, K.2024/203, 4/12/2024, § 44).

15. Bu bağlamda kararda, hükmün verildiği tarihte geçerli olan parasal tutarın güncellenmesinde dikkate alınan yeniden değerlendirme oranının 213 sayılı Kanun'un mükerrer 298/A maddesi gereğince belirlendiği ve bu oranın Hazine ve Maliye Bakanlığınca ilan edildiği de gözetildiğinde anılan tarih itibarıyla mahkeme kararına karşı kanun yoluna başvurulup başvurulamayacağı hususunun herhangi bir tereddüde yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak belirlenebildiği, dolayısıyla söz konusu ibarenin *belirlilik* ve *hukuki öngörülebilirlik* ilkelerine aykırı bir yönü bulunmadığı ifade edilmiştir (AYM, E.2023/182, K.2024/203, 4/12/2024, § 46).

16. Anılan kararda ibarenin Anayasa'nın 141. maddesi kapsamında yargılamanın en az maliyetle ve en kısa zamanda sonuçlandırılması yönündeki meşru amacının bulunduğu ve bu amacı gerçekleştirmek için elverişli ve gerekli olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte kişilerin dava konusunu oluşturan alacak ya da malın değerine göre -kanun yollarına başvurmada o tarihte geçerli olan parasal değerleri (kesinlik sınırı) de dikkate alarak-dava/karşı dava açabilecekleri ya da ıslah talebinde bulunabilecekleri, kanun yoluna başvuruya esas parasal sınırın her yıl yeniden değerlendirme oranına göre güncellendiği ve ibareyle kanun yoluna başvuru açısından hükmün verildiği tarihte geçerli olan parasal tutarın esas alınmasının öngörüldüğü dikkate alındığında enflasyon nedeniyle ekonomik önemini yitiren dava konusu mal ya da alacağın değerinin de enflasyonun olumsuz etkisinden korunması gerektiği vurgulanmıştır (AYM, E.2023/182, K.2024/203, 4/12/2024, §§ 49-53).

17. Nihai olarak kararda, ibare gereğince kanun yoluna başvuru açısından geçerli parasal değer (kesinlik sınırı) güncellenirken dava konusu mal ya da alacağın değerinin güncellenmemesi nedeniyle enflasyondan dolayı oluşan külfetin tamamının davanın taraflarına yüklendiği, bu yönüyle ibare kapsamında aleyhine karar verilen tarafın kanun yoluna başvuramaması nedeniyle katlanacağı külfet ile anılan meşru amacın gerçekleştirilmesi yoluyla elde edilecek kamusal yarar arasındaki dengenin bu kişiler aleyhine bozulduğu belirtilerek ibareyle hükmün denetlenmesini talep etme hakkına getirilen

sınırlamanın orantısız ve ölçüsüz olduğu sonucuna ulaşılmıştır (AYM, E.2023/182, K.2024/203, 4/12/2024, § 55).

18. İtiraz konusu kuralla, konusu ilk derece mahkemesince veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihte geçerli olan parasal değerin altında kalan idari davalarda bu mahkemelerce verilen karara karşı istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulamayacağı öngörülmektedir. Kural gereğince istinaf veya temyiz kanun yoluna başvuru açısından geçerli olan parasal sınır enflasyona göre güncellenirken dava konusu değeri enflasyonun etkilerinden arındırılmamaktadır. Bu yönden idari işlem veya eylemin gerçekleştiği, idareye başvurulduğu ya da davanın açıldığı tarihte geçerli olan parasal sınırlara göre istinafa veya temyiz kanun yoluna başvurulabilecek bir karara karşı kural nedeniyle özellikle yargılamaların uzun sürdüğu durumlarda -ilk derece mahkemesinin veya bölge idare mahkemesinin karar verdiği tarihte geçerli olan parasal tutarlara göre- istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulması imkânı ortadan kalkabilecektir.

19. Bu itibarla kural yönünden Anayasa Mahkemesinin anılan 4/12/2024 tarihli ve E.2023/182, K.2024/203 sayılı kararından ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır.

20. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 13. ve 36. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 2. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 13. ve 36. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

IV. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

21. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

22. 2577 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği...” ibaresinin iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan cümlede yer alan “...45 inci ve 46 ncı maddeler uyarınca istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise...” ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

V. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

23. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında “Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.” denilmekte, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmak suretiyle Anayasa Mahkemesinin gerekli gördüğu hâllerde Resmî Gazete’de yayımlandığı

günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırılabileceği belirtilmektedir.

24. 2577 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...45 inci ve 46 ncı maddeler uyarınca istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği..." bölümünün iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu bölüme ilişkin iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VI. HÜKÜM

6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle değiştirilen ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan;

A. "...ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

B. "...45 inci ve 46 ncı maddeler uyarınca istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise..." ibaresinin 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE,

iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE 11/2/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI